

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fôî'a acêst'a ese în tóta domineca,
— dar prenumeratiunile se primescu
in tôte dîlele.

Pretinlu pentru Ostrunguri'a: pre ann
6 fi. pre 1/2 de ann 3 fi. pre unu tri-
luniu 1 fi. 50 cr.; éra pentru Strai-
netate: pre ann 8 fi. pre 1/2 de ann
4 fi. pre unu triloniu 2 fi. in v. a.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Tôte siodeniele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramita la
Redatiunea direginto a diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se primescu cu 7 cr. de
linia, si 30 cr. tace timbrale.

RECOMENDATI'A PROPRIA ESTE CEA MAI BUNA.

Domnulu Contele **Gedeone Ráday** celu teneru, vitezulu dela Seghedina, ea candidatu de deputatu alu partitulu deachianu fiindu priimitu cu mare pompa in Aradu la 18. Maiu nou, si-a datu credeulu politicu in faciea unui publicu mare, intre cari erau si romani multi.

Pre noi ne intereséza numai ceea ce a disu-o eminaminte despre noi.

Precum este:

„En itt, Magyarországon nem ismerek, és nem ismerhetek el „nemzetiségi kérdést“ csak igen is „nemzetiségi ágitatiokat,“ a melyeknek átkos üzelmeit azonban szigoruan és vasmarokkal fékeznünk kell.“

Va sà dica dlu conte a disu-o romaniloru asiè:

„Eu aici, in Ungari'a, nu cunoscú si neci potú cunósce „cestia de natiunalitati“ ci dá numai „agitatiuni pentru natiunalitati“, dar' inse a caroru manopere dracesci trebuesce sà le infrenamu aspru si cu bracie de feru, chiaru in germenulu lor!“

Poftimu dar' fratiloru si alegatoriloru „romani“ d'in Aradu! spuneti-mi: nu merita ore o astu-feliu de programa sincera si pré pré cinstita, ca sà votati micu cu care pentru celu ce a disu-o (fia-i gur'a de auru!), dnulu

Contele **Gedeone Ráday** celu teneru, Marele Vitezu de la Seghedina?!
Si mai spuneti-mi, — ve rogu — cum va ve veti socoti in viitoriu a mai inter partitulu lui Deak, d'in a carui simu adeveratu parintesc a reseritu si acestu puiu, golu golutru in sinceritatea sa?! . . .

— Aceptu dela Dvóstra respunsu francu cu gur'a secata de doru.

„GUR'A-SATULUI“.

LETTRES DE CACHET.

Me 'ntrebi mài: ce vreu a dice
Eu, cu vórbe frantiuzesci?
Bucurosu 'ti credu amice,
Cà unu picu te necasesci.

Dar' nu crede, cà scriu dóra
Frantiuzesce ca sà placu;
Ca sà facu mare furóre
Neci cà mi-a plesnitu pr'in capu.

Scopulu meu e de-alt'a capta,
Vreu numai a demonstrá,
Cà-astu cuventu de asta data
Càtu de bine ar suná:

Déca cu fidelitate,
L'am traduce in cuventu,
Unguresce cu dreptate,
Are intielesu pré blandu.

„Fog-meg-levél“! nu alt-cum
Este intielesulu bunu.

Vorb'a-acést'a vi-o-am tradusu,
Vóa bine unguresce,
Pentru că ce am de spusu,
In acést'a se 'ntrunesc . . . .

Fostu-a tempu, ce l'am ajunsu,
Candu magnatii frantiuzesci
Tóte legile le-au tunsu,
Ca să fia legi prostesci. . . .

Si-apoi candu erau lipsiti
De onóre si de bani;
Se vediura toti siliti
A se face toti tiegani. --

Pr'in prumuturi cugetara
Cà-ar potè mai vegetá,
Dar' pre iute se 'nsielara,
Cà-ci cine li-ar creditá?! . . .

Deci facura si ei lege
Si silira pr'in scrisori;
D'in dóue un'a a'si alege:
A dá bani, séu in prinsori;
Deci scrisórea se numiá
„Lettres de cachet“ asiè. —

* * *

Nu e cauza de miratu,
Déca si noi am ajunsu
Tempulu celu de toti laudatu,
Adica tempulu de tunsu.

Ici la noi, la stapanire,
Tungu domniú unu dreptu mai santu,
Ce romanulu cu jubire
Lu-numesce sentiementu!!

Déca-unu popa cu marire
Díce: cò e nationalistu, —
Gat'a-e a-lui fericire. . . .
Pentru că nu-e deakistu!!

Poporului déca-i spune:
Sà nu-si vinda némulu seu,
Sà iubésca-a sa natiune,
Co pre bunulu Dnmmedieu!!

Sà nu créda amagirei,
Ci să fia resolutu,
Cà-ci sórele fericirei
Va resarí lui in scurtu!

Atunci domniú eu mania
Intr'unu modu barbaru, crudelu,
Lu-arunca in robia.
Cà-ci au un „fog-meg-levél.“ . . .

Vedeti dar' asiè la noi
Ómenii s'au istetitu,
Candu se vedu ei in nevoi
Planulu loru dejá-e gatitu.

* * *

Cine e nationalistu,
— Vi-spunu sinceru si fidelu —
Pon' ce nu e deakistu:
Téna-se de „fog-meg-levél!“

**Slandrieu celu micu.
Guriti'a-Satului.**

MAGAZINULU „GUREI-SATULUI“

III.

O siedula de votare dela unu romanu.

Cu ocasi'a alegeriloru de membrii pentru comite-
tulu comitatense unu notariu comunale, romanu, prii-
mesce dela comitetulu centrale alu Reuniunei politice
d'in comitatulu A r a d u, in recerut'a discretiune, urma-
toriulu biletu tiparitu:

1. *Iosifu Vuculescu*, notariu in Siepreusiu.
2. *Avramu Ursutiu*, preotu . . . .
3. *Mihaiu Sturz'a*, ...
4. *Ioane Popescu*, notariu in "Apateu."
5. *Georgiu Vasiarhamu*, preotu in Talposiu.

Va să dca unu biletu compusu numai d'in candi-
dati romani, fiindu si respectivulu cercu electorale cu-
ratu romanu. Apoi dupa interesele nóstre, acele alegeri
trebuiau conduse parte pentru uniformitate, parte pentru
a ni ascurá unu resultatu cātu mai favorabile. —

Si ce cugetati óre: acelu romanu inteligentu a
votatu pentru list'a de susu, ori a facutu modificari,
inse éra-si numai pentru romani?

Feritu-țe-a Ddieu! . . . .

Neci n'a votatu pentru ea en bloc, neci n'a modi-
ficatu-o pentru alti romani!

Ci a stersu tóte acele nume bune romane, si inlo-
cuindu-le pre deasupr'a loru cu altele magiare (a fore
de celu d'antaiu), a blamatu list'a romana, a blamatu
pre dís'a Reuniune, alu carei membru este si Domni'a-
lui, a blamatu natiunea, a blamatu cerculu electorale
si s'a blamatu si pre sine insu-si, cà-ci a avut eute-
zanti'a a votá totu cu acea lista, dar' in unguresce si
estu-modu corésa:

1. **Nyisztor József**, Pankotai ügyv.
2. **Suhajda Antal**, Csermő.
3. **Markovics Márton**, Somoskeszi.
4. **Strasser Antal**, sikulai jegyző.
5. **Ormos Péter**, főbíró.

Angelina, s. k.

jegyző barakonyban.

Originalulu acestui importantu biletu de votare
se afla in archivulu Redactiunei dela „Gur'a-Satului“,
standu la dispositiune a-lu potè vedé fia-cine cu ochii
sei proprii, ca precum se díce in S. scriptura: „sà véda
si sà créda.“

*

De o camdata póte nu eramu dispusi a spune:
cine ar fi acelu notariu romanu dusimanu sie-si si
dusimanu natiunei sele, dara dupa ce s'a subsemnatu
in acelu biletu curiosu cu propri'a sa mana, si asiè
dupa ce elu insu-si s'a datu publicitatei, — cauta sà-lu
spunemu, cà cea pasere cu pene pistritie: este
coconulu

Teodoru Angelin'a

notariu in comun'a curatu romana Bereteiu, pusu
de romani pentru romani, si ca romanu nascutu di'n
opinca si crescutu cu malaiu romanescu.

Sà-lu sciti dara si sà-lu cunósceti, ca-ci noi vi
l'amú insemnatu acum'!!

De mirare.

Ex-regin'a Isabel'a. De mirare! de abiá unu
anu, si Amadeo nu mai póte portá strapati'a spa-
niola. . . . ce mai slaba este si generatiunea ast'a
noua, pe candu eu, sorman'a de mine, cātu am tre-
buitu sà suferu, cà-ci mai toti me apesau
pre mine! "

PLANSULU FETELORU.

(In etate numai de 35 de ani.)

Oh! amaru vietii mele.
 Dile petrecute rele.
 Toti si tote petrecu bine,
 Numai eu, ca vai de mine.
 Dio'a lucru, noptea 'n gandu;
 Candu me scolu, me scolu plangendu.
 Candu mai tenera am fostu
 Faceam si d'in joe postu:
 Ajunam ajune crunte,
 Faceam si matanii multe: —
 Dara-mi era binisioru.
 Ca-mi era trupulu usioru.
 Dar' acum' deca-am ajunsu
 Dela treidieci ani mai susu
 Tote-aceste imi paru grele.
 — Serace osele mele —
 Nu potu tiené multe-ajunuri,
 Nu potu posti multe posturi:
 Facut-am si buna fapta,
 Si totu sum nemaritata.
 Altele neci fapte bune.
 Nici posturi, nici ajune.
 N'au postitu, n'au ajunatu:
 Si totusi s'au maritatit.
 Feritum-am de pecate,
 Voiam a face dreptate:
 Si totu nu mi-a folositu,
 BATER m'am si canonitu. —
 Amblatu-am la vrajitori
 Si pe la pascalitori.
 Sa-mi vrajesca de norocu,
 Decumva n'a arsu in focu;
 Dar' feritu-a Domnedieu,
 Peritu-a noroculu meu.
 Dómne Ddieu pré santu!
 Déca n'a peritu sporandu
 Acelu norocu blastematu,
 Au de nu s'a spendiuratu:
 Adá-lu Dómne ca sa-lu vedu
 Si vediendu-lu, ca sa credu,
 Ca si eu m'oiu marita.
 Si portulu mi-l'oiu mutá.
 Dar la mine sa te uiti;
 De-su sbarcita la obrazu:
 Sum sbarcita de necasu. —
 Dar' sa vedi acea pelcutia,
 Candu voi fi eu nevastutia.
 Cum s'a 'ntinde ca cureau'a.
 Si se va albi ca neau'a.
 Dreptu, buzele-mi sunt cam grose.
 Dara pentru-acea-su frumose;
 Nu-su grose numai de-unu tiolu.
 Sa le saruti binisioru . . . .
 Titiele-su cam marisiore.
 Dara pentru-acea-su usiore,
 Nu-su mari numai de trei fonti
 Si de doispredieci loti . . . .
 Subtira sum si la brau.
 Ca si-unu snopu legatu de grau. . . .
 Perulu, dreptu, e cam caruntu,
 Decatu negru — albu mai multu
 Mucedu si cam afumatu,
 Cum e greu de peptenatu. . . .
 Ochii-mi sunt cam cufundati, —
 Ochesi si inpaingenati. —
 Dar' vedu bine la lumina
 Si candu este lun'a plina. . . .
 Petiorele-mi delicate,
 D'in genunchi apropiate.
 Si mai diosu indepartate. . . .
 Frumosa-su, cum mi-se pare
 Dela capu pone 'n petiore
 Si totu oh! amaru de mine.

Cà noroculu nu mai vine. . . !
 Noptea canii candu garbescu:
 Saru d'in somnu si me sternescu,
 Si totu nu mi-lu mai privescu. . . .
 Oh! amaru si truda mie,
 Ce lucru pote sa fia?
 Si pone candu o sa tia!!! . . . .

TANDA SI MANDA.

T. Ce draci e cu „Priculiciu” asiè curendu?! deca tare a mai descrescutu mai; — pare ca-e numai catu unu tientariu, de abia-lu vedi si pr'in ochilariu. . . .

M. Da ce mi te ciudesci asiè tare mai frate Mando?! D'apoi nu scii tu natur'a *priculiciului*, ca elu manca laptele dela vaci, apoi mananca sorele si lun'a, si in urm'a urmeloru se mananca de catu-e totu chiaru si pre sine insu-si. . . ! Au nu scii tu ast'a ha mai ortace?!

T. Ba sciu.

M. Ei vedi dara.

Domnistorii.

— „Frate, Dieu, ca bine-ar' fi,
 Déca sörtea ne-ar' gaci;
 Sa apucamu vre-o cati-va bani,
 Sa bemu vinu de Dragusiani!”

— „Greu va merge in credintia!
 . . . Si nu-e modu de mantuintia!
 Tu nu esci in Comitetu,
 Sa lai bani n'ai neci unu dreptu“!

— „Lumea pote s'o gandesca,
 Ca-ci fui la mes'a domnesca.
 . . . Eu-destoinicu ipocritu
 Pon'acolo m'am viritu.

Scii tu ce magnetu era,
 Ce tare me atragea?
 Scii?! . . . Sa-ti spunu dar' apriatu
 . . . Dóm'n'a, ce are barbatu!

De care si diu'a mare
 M'acatiu si mergu la plimblare.
 Astufeliu dau esempiu eu:
 Cátu pondu punu pre statulu meul

— „Frate, éca norocire!
 Uite mai imi esu d'in fire!
 Eu luai duoi sglotisiori!“
 „Si cu trei!“ — Sdraveni fetiori!!

Dieu, ca nu vi sta pré bine
 Omeni fore de rusine!
 Acum' ati descoperitu,
 Ce platiti si ce-ati platitu!

W.

Catra cei doi rateciti.

Lazare frate Costica
Si tu Iuliu Pasculonii!
Mi se pare: voi fratica
Vreti să vindeti pre Mocioni...

Dar' sciti voi, că celu ce si-vinde
Pre-alu seu frate la strainu.
Cu rusine se eschide
De la-alu maicei sele sinu.

Ce ve faceti dar' satana,
Pentru postu si-unu picu dobenda.
De-mi cantatii voi totu osana
Si marire lui — Osenda?!

Ciguri-Miguri.

(***) Mai de multu si acum'a.
Mai de multu cu tradatorii natiunei se decorau fur-
cele; acum'a inse tradatorii natiunei se decoréza cu
crucea de aur pentru merite.

(§) Pilariti'a si romanofagulu de „Alföld“ in nrulu seu de
Vinari, debutandu despre caletori'a lui M. B. Stanescu in cer-
culu seu electoral, **mintisea de stă sórele in locu!** —
Bine face; minticea si ne calomnieza unguresce, numai nu ne
laude unguresce! . . . . .

(§) Ministrulu Kerkápoly a poruncitu, că pone
ce nu voru trece alegerile de deputati temisiórentiloru
sà nu li se tramita sugari si tutunu d'in traficele ungu-
resci, ca nu cum-va sà li vina grétia si sà nu voteze
pentru elu. Deci temisiórenii baremi siese septemarii
voru fumá totu specialitati, à la Kerkápoly.

A. si B.

A. Apoi totu-si a respunsu dlu de Pausz la in-
criminarile ce i le-a facutu „Albin'a“ mai de una-di.

B. Ce mai spuni frate, si ce a respunsu?

A. D'apoi a spus cum-cà nu este dreptu, ci e min-
tiuna, cum-cà in órele oficióse sà se fia intemplat
óresi-careva scrieri pentru partid'a Deachiana in can-
celari'a sa protonotariale, adicate „a comitatului Carasiu.“

B. Firescè că in cele oficióse nu; dar' se-a fi in-
templat in cele oficiale descrieri de acelea. No dar'
ast'a e lari-fari; mi-ar placè inse se sciu, că ce a res-
punsu elu „Albinei“ la aceea unde i dîce „că de abia
scapatulu criminalistu.“

A. La aceea frate, dieu pre legea mca, nu a res-
punsu elu nemic'a.

B. Si óre de ce nu?

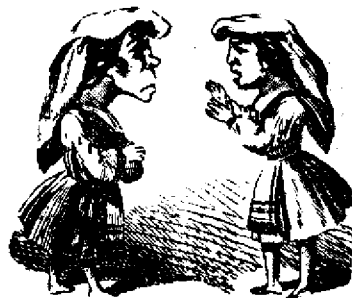
A. Cine scie? Se a fi uitatu, seu nu va fi potutu
omulu; că-ci vedi usioru e a scrie câte numai le scie
omulu tóte, dar' e fórte greu a responde **la ele!**

Discursu intre dóue preutese.

Preut. R. Candu ti-ai luatu tu draga asiè fru-
mósa oglinda?

Preut. E. Candu a cortesitu pop'a meu pentru
Osend'a.

TRÉNC'A si FLÉNC'A.

T. Ce draga, acum'a dara si evreii potu sà fia
nemesi?

F. Da, inse numai nemesi „unguresci.“

Tr. Dar' óre nemesiulu cestu nou d'in Temisiór'a cum
se va titulá?

F. D'apoi éca asiè. „Zsidó Eisenstädter, új magyar
nemes ember.“!

T. Sora Flénc'a! Rogu-te spune-mi ce-e acum'a
cu „neobositulu anteluptatoriu nationalu“, că eu
de multu na'm audítu nemicu despre elu?

F. Da eu soro draga pucínu sciu sà-ti spunu
despre elu.

T. Rogu-te spune-mi ori câtu de pucínu.

F. D'apoi neobositulu anteluptatoriu natio-
nalu acum' pauseza, fiindu-cà caletorindu pe la Beciche-
recu si Sabiiu — intru atat'a s'a obositu, in câtu de
abia mai póte resuflá.

Vi se da la cunoscintia

déca voiti a sci, de unde vinu cele 4 *milióne* de fi.
de cari va dispune la viitóri'a alegere de deputati par-
tid'a deachiana, pentru de ase sugrum'a drepturile po-
póreloru patriei si pentru de a cumpar'a sufletele óme-
niloru; deci poftimu:

pre celu *1-u milionu*, care lu-ofereza o persóna
nenumita, nu-lu potemu neci noi spune, că de unde vine,
că-ci amu trebui sà spunemu atunci'a si *persóna*, ast'a
inse nu este iertatu, că-ci ne baga la bobarna; inse —

alu *2-lea milionu*, lu-ofereza aristocrati'a magiara, si
e adunatu d'in munc'a si sudórea popóreloru patriei: —

alu *3-lea milionu* are apoi sà-lu depuna toti membrii
mameluci ai partitei deachiane de-pr'in tóte coturile, si
care se va aduná d'in pretiulu de vindiare, a panei si
malaiului care se va luá d'in gurele prunciloru seraci,
a bietiloru tierani muncitori;

ér' celu d'in urma alu *4-lea milionu*, este darulu
popimei catolice, care dejà e de multu adunatu d'in jert-
fele, ce le depunu crestinií patriei pentru usiurarea si
mantiuirea sufleteloru pe altarele monastiriloru si ba-
sericiloru catolice. Apoi acesti smei de popi nu vindu ei
óre pre crestinií loru mai bine de câtu Iud'a pre
Cristosu. . . . !

Meliti'a Redactiunei.

➡ Mai dispunemu de esemplare complete dela in-
ceputulu anului actualu.

Dlui G. Cordasiu, in S. Priimitu.

Lui C. T. in H. — S'a notificatu. Candu sosescu cele apromise.

Dlui Longinu in Pest'a: Cari nri ti lipsescu? Ilustratiunea dá-o
sà se faca de a dreptulu la xilografulu nostru d'in Pest'a si apoi ni tra-
mite teestulu. Resalutari cordiali!